

VERDIEN AV SELVRESPEKT

President James E. Faust

Annenrådgiver i Det første presidentskap

Kirkens skoleverks temakveld for unge voksne • 6. mai 2007 • Salt Lake tabernakel

Det er et privilegium å få være sammen med dere unge voksne og deres ledere som sitter her i vårt kjære, nyrenoverte tabernakel i kveld, i tillegg til de av dere som er samlet i stavssentre nært og fjernt, og ser dette møtet ved hjelp av satellittoverføring. Jeg tror jeg har det mer behagelig enn dere. Jeg husker da jeg satt på de benkene, og da tabernaklet ble pusset opp ble de ikke gjort noe mykere. Det er en glede å se dere alle, dere flotte unge menn og kvinner. Vi er takknemlige for dere, og vi setter pris på at dere ønsker å gå fremad, gjøre det rette og utrette de tingene Herren ønsker at dere skal utrette her i livet. Dere unge damer ser ut som dere vet hva dere gjør og hva dere ønsker å gjøre, og de unge mennene er i ferd med å lære hva de burde gjøre. Jeg ønsker å si én ting til de unge mennene: Ikke ta så mye hensyn til det dere frykter. Tenk på det.

Jeg er takknemlig for at jeg har søster Faust med meg her. Da vi bestemte oss for å gifte oss fortalte jeg henne at jeg trengte hennes hjelp, at jeg måtte skaffe meg mer utdanning og ville sette pris på hennes støtte. Jeg kan oppriktig si at hun ga meg den støtten og mye, mye mer, og gjorde det mulig for meg å gjøre noen av de tingene jeg har gjort i mitt liv. Jeg bør vel si at ekteskap blant annet innebærer at man får en medhjelp, og søster Faust har alltid vært min beste medhjelp.

I kveld vil jeg tale om selvspekt – hva vi syns om oss selv, hvordan vi forholder oss til hva andre syns om oss og verdien av det vi utretter.

En ukjent engelskmann holdt denne bønnen for lenge siden: «Kjære Gud, hjelp meg å synes godt om meg selv.» «Det,» sa president Harold B. Lee om engelskmannens bønn, «skulle være enhver sjels bønn. Ikke en overdreven selvspekt som kommer av hovmod, innbilskhet eller arroganse, men en rettferdig selvspekt som kan defineres som "tro på ens egen verdi, verdi for Gud og verdi for mennesker".»¹

Den selvspekt jeg tar for meg i kveld er ikke blind, arrogant, selvgod egenkjærlighet, men snarere en selvspekt som er ærlig og uten innbilskhet. Den kommer av indre fred og styrke.

Selvspekt står helt sentralt for vår personlige vekst og våre prestasjoner. Det er limet som holder på vår selvhjelpenhet og vår selvkontroll. Det avgjør hva vi syns om oss selv og holder alle selvforsvarsmekanismer intakte. Det er en beskyttelse mot overdrevent selvbedrag, usikkerhet, selvbebreidelse og egoisme.

Verdien av det ubesungne

I mitt lange liv har jeg sett at vi skylder den største respekt ikke nødvendigvis til de rike eller berømte, men til de fredelige, ubesungne, ukjente helter hvis sanne identitet, i likhet med den ukjente soldat, bare Gud kjenner. De ubesungne har ofte liten *status*, men stor *verdi*.

Eksempel på de ubesungne

I min oppvekst i Cottonwood-området i Salt Lake County, var det den landlige delen av dalen. En av mennene som hadde mest verdighet og nøt den største respekt, var en gammel skandinavisk bror, som etter å ha gått noen kilometer, tok trikken til arbeidet ved Salt Lake City gravlund og tilbake hver dag. Arbeidet besto av å vanne og klippe gresset, stelle blomstene og grave graver. Han sa lite fordi han ikke kunne stort engelsk, men han var alltid der han skulle være, og gjorde det han skulle gjøre på en ytterst verdig og eksemplarisk måte. Han hadde ingen problemer med egoisme eller tro, for selv om han gravde graver som levebrød, følte han at hans arbeid var å tjene Gud. Han var en mann av lav status, men av stor verdi.

Kristi disiplers verdi og potensial

Da Frelseren kalte sine disipler var han ikke ute etter menn og kvinner med status, eiendom eller berømmelse. Han var ute etter personer med verdi og potensial. De var en interessant gruppe, de første disiplene, fiskerne, skatteoppkreverne og de andre. Etter at de ble kalt til apostler, ble de ikke oppblåste, og de trodde ikke at de var bedre enn andre. Ved én anledning, etter at noen av dem ble slått, gikk

de bort, «glade over at de var aktet verdige til å bli vanæret for Navnets skyld» (Apostlenes gjerninger 5:41).

Verdi har lite med alder å gjøre. Det har alt med tjeneste å gjøre. Herren har gjort det klart at verdighet bygger på tjeneste, ikke bare for familie og venner, men også for fremmede og til og med fiender. I Miltons *Det tapte paradiset* finner vi denne sannheten:

Ofte er det velbalansert selvrespekt tuftet på rettferdighet som er av størst verdi.²

Seks nøkler til sunn selvrespekt

For det første: Behold din handlefrihet

Jeg vil foreslå seks nødvendige nøkler til å bevare en sunn selvrespekt. Den første nøkkelen er å beholde vår handlefrihet. Det betyr at vi ikke frasier oss vår selvkontroll eller gir etter for vaner som binder, for avhengighet som slavebinder eller for atferd som bryter ned. For å beholde vår handlefrihet, må vi unngå de dødelige fellene og fallgruvene som kan være umulige å unnsnippe. Noen tilbringer, etter å ha blitt fanget, sine beste år med å prøve å unnsnippe, og slik sliter de seg ut. Selv om de til slutt klarer å frigjøre seg fra avhengigheten, er de utslitt, utbrent, nervøse og sliter med et sinn som for alltid er sløvet.

Vi har det mye bedre, og vår handlefrihet er mye mer fullstendig, om vi kan si med salmisten: «Fra hver ond sti har jeg holdt mine føtter borte» (Salmene 119:101).

For det annet: Ydmykhet

Den andre nøkkelen til tilstrekkelig selvrespekt er ydmykhet. Jeg mener ikke den form for ydmykhet hvor man slår seg for brystet og kler seg i sekk og aske. Jeg mener den ydmykhet som kommer av indre styrke og fred. Det er den ydmykhet som gjør at vi kan akseptere og leve med våre egne vorter uten kosmetikk til å skjule dem. Det er viktig å lære å leve med våre ukorrigerbare fysiske og psykiske skavanker, uten å klage eller forklare. For noen måneder siden gjennomgikk jeg en ryggoperasjon, og jeg vil kanskje aldri bli den samme. Første gang jeg talte i Konferansesenteret med en liten talerstol som denne, sa et av våre barnebarn: «Bestefar, du så så komfortabel ut der oppe at jeg fikk lyst til å komme opp dit og krype opp på fanget ditt.»

For noen år siden ble jeg kjent med en fornøyeelig og herlig ny venn. Han er en vellykket forretningsmann – sjarmerende, utadvendt og velstelt. Hans åndelighet skinner gjennom i hans ansikt. Noen måneder senere la jeg merke til at han haltet litt, noe som ikke hadde vært tydelig før. Det førte til at jeg så nøyer etter. Da jeg så forbi det vennlige smilet la jeg merke til at min venn var litt pukkelrygget, med en noe misdannet rygggrad. Disse fysiske skavankene var så godt skjult bak hans naturlige godhet, varme og store sjarm at de var som intet å regne i lys av helheten. Min venn aksepterer sine fysiske skavanker med ydmykhet og styrke, og kompenserer fullstendig for dem med sin naturlige personlighet.

Ydmykhet har også en annen dimensjon som må nevnes – nemlig at man er lærevillig. Profeten Samuel sier: «Kom nå fram her, så vil jeg gå i rette med dere» (1. Samuelsbok 12:7). Ordspråkene minner oss om at «den som elsker tukt, elsker kunnskap» (Ordspråkene 12:1).

For det tredje: Ærlighet

Den tredje nøkkelen til selvrespekt er ærlighet. Ærlighet begynner med å være tro mot seg selv. For noen år siden var jeg tilskuer til et hjerteskjærende rettsdrama som gjaldt forelderretten til noen barn. Det ble hevdet at den biologiske moren ikke var en god husmor, noe som skulle underbygge påstanden om at hun var uskikket som mor. En saksbehandler hadde vitnet om at da hun besøkte familiens hjem hersket det reneste kaos, og kjøkkenet var skittent.

Den biologiske moren, som ønsket å beholde omsorgen for sine barn, ble kalt til vitneboksen. En middelalderdrende, overvektig, fysisk lite tiltrekkende kvinne kom frem, avla eden og satte seg i vitneboksen. Advokaten til faren (som hadde giftet seg på nytt og ønsket den daglige omsorgen for barna) fulgte ubønnhørlig opp vitneforklaringen saksbehandleren hadde gitt. Hans spørsmål til den vanskeligstilte moren var gjennomtrengende.

«Stemmer det ikke,» spurte han, «at huset ditt var skittent som en grisebinge den dagen saksbehandleren kom?» For et drama! Hvordan kunne moren svare i sin egen beste interesse og beholde omsorgen for barna? Hva skulle hun si? Spenningen var til å ta og føle på! Hun nølte et ansent øyeblikk, og så svarte hun rolig og selvsikkert: «Jo, huset mitt var skittent og rotete den dagen.»

Hennes ærlighet overrasket selv dommeren, og han lente seg frem og spurte: «Hva mener du med *den dagen?*»

«Jo, dommer,» svarte hun, «tidligere den dagen da saksbehandleren kom, hadde jeg hermetisert fersken. Jeg hadde skrelt, kokt og hermetisert to skjegger fersken. Jeg var ikke ferdig med å rydde etter meg da saksbehandleren kom. Utslagsvasken var fremdeles klissete etter sukkerlaken som hadde rent over da jeg prøvde å helle den i flaskene før de ble forseglet. Huset mitt var skittent og rotete den dagen. Jeg prøver å være en god husmor, men med tre barn er det umulig å ha det ryddig hele tiden.»

Hennes åpenhet og oppriktighet virket fullstendig avvæpnende og knusende for motparten. Da hun hadde snakket ferdig visste alle i rettssalen at dommerens kjennelse ville gå i hennes favør. Da hun reiste seg og gikk ned fra vitneboksen hadde hun en dronnings holdning og selvtillit. Å være tro mot seg selv er kjernen i ærlighet, og det er helt avgjørende for selvrespekt.

For det fjerde: Glede over arbeid

Den fjerde nøkkelen til selvrespekt er å like arbeid. Den mest begavede idrettsmannen på universitetet vårt utmerket seg i alle idrettsgrener. Han spilte fotball og løp hekkeløp – faktisk hadde han kretsrekorden i lave hekker. Treneren vår, Ike Armstrong, krevde at sprinterne en gang i uken løp sammen med 400-meterløperne for øke sprinternes utholdenhet og 400-meterløperens hurtighet. Min venn – denne store idrettsmannen – ledet i ca. 250 meter, men så snart den første 400-meterløperen passerte ham, ga han opp og ville ikke engang fullføre. Hans naturtalent var så stort at han aldri hadde måttet anstrenge seg for å utmerke seg. Han giftet seg, men ekteskapet raknet. Han ble profesjonell fotballspiller og ble litt av en stjerne, helt til han begynte med narkotika og til slutt døde av alkohol- og narkotikamisbruk. Andre med mye mindre talent har oppnådd langt mer.

Min erfaring er at det er svært få som virkelig er geniale. Selv om det finnes dem som er begavet, kommer mesteparten av arbeidet i verden og de største bidragene fra vanlige mennesker med et talent de har utviklet. Et helt vanlig talent kan pleies og næres til en større begavelse gjennom hardt arbeid. Noen av Kinas kunstnere bruker mange år på å lage bare ett fantastisk utsøkt og vakkert kunstverk. Alle har ikke talent for kunst, som malerkunst, billedhuggerkunst

eller musikk. Mange talenter blir aldri utstilt. Noen har kanskje et naturtalent for å få andre til å føle seg betydningsfulle, lykkelige og spesielle. Et slikt talent skule utvikles og styrkes.

Åndelige gaver kan også raffineres og forstørres gjennom en rettskaffen livsførsel, bønn, skriftstudium og lydighet. George Lucas har sagt: «Det spiller ingen rolle hva folk sier om meg, eller hva jeg sier. Det som betyr noe er hva jeg utretter.» Det vi utretter bidrar til vår selvrespekt. Iblant tenker vi kanskje: «Arbeidet mitt er ikke så viktig,» eller «jeg er bare det ene eller det andre». Enhver jobb som må gjøres er viktig. Uansett hvor ubetydelig den kan virke, må noen gjøre den.

For det femte: Evne til å elske

Den femte nøkkelen til å utvikle selvrespekt er evnen til å elske. Budet Frelseren ga oss var at vi skulle elske andre og oss selv.³ Er jeg er trygg nok på min kjærlighet til meg selv til å le av meg selv, innrømme feil og ta imot komplimenter? Er jeg trygg nok på min kjærlighet til andre til å smile og si hei til en vilt fremmed?

I Seminar for mange år siden lærte vi:

*Jeg må leve med meg selv, så
jeg vil være en jeg ønsker å kjenne.*
.....

*Jeg vil gå ut med hodet hevet.
Jeg vil fortjene alles respekt.*
.....

*Jeg kan aldri gjemme meg for meg.
Jeg ser det andre kanskje aldri ser.*
.....

*Jeg kan aldri lure meg selv – så
uansett hva som skjer, vil jeg ha
selvrespekt og ren samvittighet.⁴*

For det sjette: Kjærlighet til Gud

Den sjette og viktigste nøkkelen til selvrespekt er kjærlighet til Gud. Kong Benjamin sier: «Hvordan kjenner et menneske den herre som han ikke har tjent ... ?» (Mosiah 5:13). I Paulus' brev til Titus minner han oss om at det er mange som «sier at de kjenner Gud, men de forneker ham med sine gjerninger» (Titus 1:16).

Apostelen Johannes gir oss en verdifull nøkkel: «Og på dette kjenner vi at han blir i oss: av den Ånd som han gav oss» (1. Johannes 3:24).

Johannes gir oss et viktig poeng om lydighet når han sier: «Ved dette vet vi at vi har lært ham å kjenne, om vi holder hans bud.

Den som sier: Jeg kjenner ham! - og ikke holder hans bud, han er en løgner, og sannheten er ikke i ham» (1. Johannes 2:3-4).

Mange har fått sin selvrespekt ødelagt ved tap av sine kjære, ved skilsmisse eller ved annen personlig motgang. Noen bærer på en ekstra skyldbyrde på grunn av alvorlige synder. Overtredelser er så ødeleggende for selvrespekten. Etter overtredelse følger så ofte rasjonalisering og til og med løgn. Det er derfor rettferdigheten virker så brutal for synderen.

Heldigvis har vi omvendelsens store prinsipp, ved hvilket synder som er «som purpur» kan bli «hvite som snø» (Jesaja 1:18). Jeg er takknemlig for dette prinsippet og ber om at ingen vil nøle med å søke den fred som kommer av omvendelse. Det er viktig å huske og aldri glemme at vi alle, både menn og kvinner, er skapt i Guds bilde og skapt av Gud. Mennesket er den edleste av alle skapninger.

«Hva er da et menneske,» spurte salmisten, «at du kommer ham i hu, en menneskesønn at du ser til ham?

Du gjorde ham lite ringere enn Gud, med ære og herlighet kronte du ham.

Du gjorde ham til hersker over dine henders verk, alt la du under hans føtter» (Salmene 8:4-6).

Ofte i mitt virke, når jeg har beskikket en stavsprezident eller en misjonsprezident, har jeg fått en tydelig bekreftelse på at vedkommende hvis hode jeg har lagt mine hender på, ble forutordinert til dette kallet. Profeten Jeremia fikk denne forsikringen fra Herren: «Før jeg dannet deg i mors liv, kjente jeg deg, og før du kom ut av mors skjød, helliget jeg deg. Jeg satte deg til en profet for folkene» (Jeremia 1:5).

Vi blir ikke alle kalt til ledere i riket. Finnes det imidlertid noe større arbeid enn en lærers, en fars eller en mors? Det er ingen som er ubetydelig.

Guddommelige spirer er nedlagt i oss alle. Dagen vil komme når vi vil måtte avlegge regnskap for Gud for det vi har gjort med den delen guddommelighet vi har i oss.

Det er en fin kveld, og det ville vært bra om dere unge fikk litt tid sammen, så jeg skal avslutte. Jeg vil lære dere noe annet som jeg lærte generalautoritetene på konferansen, nemlig at møter ikke behøver å være endeløse for å være evige.

Jeg vitner om at Gud elsker hver og en av oss – med vorter og alt. Jeg vitner om at han kjenner deres navn. Jeg vitner om at vi alle har et potensial i dette livet og forbi graven som overgår våre villeste drømmer. Jeg vitner gjennom Den hellige ånds gaver at vi er engasjert i Hans hellige verk.

Jeg vil nedkalle en apostolisk velsignelse over dere alle. Jeg ber om at vi alle må lære hvem vi egentlig er, Guds sønner og døtre. Jeg ønsker å gi dere den velsignelsen Herren ga Nephi, men jeg vil sette inn hvert av deres navn, Bill, Henry, Katherine, Ellen, alle sammen, hver og en av dere:

«Velsignet er du, [Bill og Henry og alle sammen], for de ting som du har gjort. For jeg har sett hvordan du utrettelig har forkynt ordet som jeg har gitt deg, til dette folk. Og du har ikke fryktet dem og har ikke forsøkt å redde ditt eget liv, men du har forsøkt å gjøre min vilje og holde mine bud.» Her kommer velsignelsen: «Fordi du har gjort dette så utrettelig, vil jeg velsigne deg for evig, og jeg vil gjøre deg mektig i ord og i handling, i tro og i gjerninger» (Helaman 10:4-5). I Jesu Kristi navn, amen.

Noter

1. Harold B. Lee: *Stand Ye in Holy Places* (1974), 6-7.
2. I *Complete Poetry and Selected Prose of John Milton* (1950), 281, bok 8, linje 571-73.
3. Se Matteus 22:39.
4. «Myself», i *Collected Verse of Edgar A. Guest* (1934), 724.